

Alicja Maślak-Maciejewska

**Międzynarodowa konferencja naukowa
„Żydzi w Galicji / Jews in Galicia”,
Boguchwała-Rzeszów, 8–9 czerwca 2017 r.**

W dniach 8–9 czerwca 2017 odbyła się w Rzeszowie międzynarodowa konferencja pt. „Żydzi w Galicji / Jews in Galicia”, która została zorganizowana przez Zakład Historii i Kultury Żydów na Uniwersytecie Rzeszowskim oraz Instytut Judaistyki na Uniwersytecie Jagiellońskim. Jej inicjatorami byli dyrektor Instytutu Judaistyki UJ dr hab. Michał T. Galas oraz kierownik Zakładu Historii i Kultury Żydów dr hab. prof. UR Wacław Wierzbieniec. Do współpracy w organizacji wydarzenia włączyło się kilka innych instytucji naukowych z Europy Środkowej i Izraela: Instytut Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, Ukraiński Katolicki Uniwersytet we Lwowie, Fakultet Historyczny Lwowskiego Narodowego Uniwersytetu im. Iwana Franki, Drohobycki Państwowy Pedagogiczny Uniwersytet imienia Iwana Franki, Uniwersytet w Preszowie na Słowacji oraz Jewish Galicia & Bukovina Project afiliowany przy Uniwersytecie w Hajfie.

W konferencji wzięło udział kilkudziesięciu badaczy reprezentujących w sumie kilkanaście ośrodków naukowo-badawczych z Polski i zagranicy – poza wymienionymi m.in. Uniwersytet Bar-Ilan w Tel Awiwie, Uniwersytet Europejski Viadrina we Frankfurcie nad Odrą, Akademia Sztuki Wojennej w Warszawie, Instytut Pamięci Narodowej, Polska Akademia Umiejętności, Freie Universität w Berlinie, Austriacki Instytut Historii Żydowskiej, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, oraz izraelski Instytut Ad Hena. Wśród prelegentów znaleźli się także przedstawiciele stowarzyszeń naukowych (np. Gesher Galicia i Polskie Towarzystwo Historyczne oddział w Rzeszowie) oraz instytucji o charakterze edukacyjnym i muzealnym, takich jak Brama Grodzka-Teatr NN czy Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej. W konferencji uczestniczyła także fotograficzka Ania Bien, na stałe mieszkająca w Amsterdamie.

Tematem obrad konferencji były dzieje i kultura Żydów galicyjskich, przy czym część referatów wykraczała poza ramy chronologiczne lat 1772–1918 i dotyczyła także okresu międzywojennego i szeroko pojętego dziedzictwa Żydów galicyjskich. Obrady otworzył wykład wprowadzający wygłoszony przez Uriela Gellmana z Uniwersytetu Bar-Ilan w Izraelu dotyczący dziejów galicyjskiego chasydyzmu (*The Development of Hasidism in Galicia /1772–1825/: Geography and Ideology*). Wśród najważniejszych obszarów tematycznych, które zostały poruszone w dalszej części konferencji, znalazły się: życie polityczne (np. polityka przyznawania subwencji miejskich organizacjom żydowskim, udział Żydów w wyborach), społeczne (w tym dzieje instytucji gminnych i stowarzyszeń – np. fundacji Perla w Tarnopolu), sytuacja gospodarcza i religijna Żydów galicyjskich, sztuka (architektura i zagadnienia związane z urbanistyką, sztuki plastyczne, muzyka) oraz literatura żydowska (np. twórczość Josepha Rotha), a także zagadnienia związane z historią edukacji. Ważne miejsce w obradach zajmowały referaty na temat źródeł i zasobów archiwalnych dotyczących Żydów galicyjskich, które przechowywane są w instytucjach polskich i zagranicznych, np. w Bibliotece im. W. Stefanyka we Lwowie. Pojedyncze referaty poruszały problem antysemityzmu oraz dziejów prasy żydowskiej.

Il. 1. Otwarcie konferencji. Od lewej widoczni są: prof. dr hab. Marek Koziorowski, dr hab. Paweł Grata, prof. UR, dr hab. Michał Gałas, oraz dr hab. Wacław Wierzbienieć

Il. 2. Otwarcie drugiej sesji obrad konferencyjnych. Dzięki uprzejmości Tadeusza Ferenca, Prezydenta Miasta Rzeszowa, popołudniowa sesja pierwszego dnia konferencji odbyła się w budynku rzeszowskiego ratusza

Il. 3. Sesja „Chasydyzm widziany oczami chasydów”. Na zdjęciu Zvi Lehrer (wygłaszający referat), reprezentujący Instytut Ad Hena, oraz Sviatoslav Pacholkiv

II. 4. Sesja „Życie gminne, społeczne”. Referat wygłasza dr Hanna Kozińska-Witt

Konferencja „Żydzi w Galicji / Jews in Galicia” była jednym z największych zorganizowanych dotąd sympozjów poświęconych historii i dziedzictwu Żydów galicyjskich. Dzięki obecności badaczy reprezentujących różne środowiska i dyscypliny (m.in. judaistykę, historię, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo, pedagogikę, historię sztuki, muzykologię) oraz wiele ośrodków naukowych z Polski i zagranicy, a także dzięki temu, że swoje referaty prezentowały osoby będące na różnych szczeblach kariery naukowej, konferencja stała się polem żywej wymiany naukowej i okazją do integracji środowiska badawczego.

Konferencja została zorganizowana pod patronatem honorowym Prezydenta Miasta Rzeszowa, Tadeusza Ferenc. Patronat medialny nad wydarzeniem objęło Polskie Radio Rzeszów.

Pokłosiem obrad stanie się tom materiałów pokonferencyjnych redagowanych przez organizatorów konferencji, dra hab. Michała Galasa i dra hab. Wacława Wierzbieńca. Wydanie zostało zaplanowane na koniec 2017 roku. W przyszłości przewidywana jest organizacja kolejnych edycji konferencji.